YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

14 päivänä kesäkuuta 2001 *

Asiassa C-230/00,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään H. van Lier, avustajinaan avocat M. H. van der Woude ja avocat T. E. M. Chellingsworth, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Belgian kuningaskunta, asiamiehenään A. Snoecx,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että koska Belgian kuningaskunta ei ole antanut

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

— jätteistä 15 päivänä heinäkuuta 1975 annetun neuvoston direktiivin 75/442/ETY (EYVL L 194, s. 39), sellaisena kuin se on muutettuna 18.3.1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/156/ETY (EYVL L 78, s. 32)

— tiettyjen yhteisön vesiympäristöön päästettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamasta pilaantumisesta 4 päivänä toukokuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 76/464/ETY (EYVL L 129, s. 23)

— pohjaveden suojelemisesta tiettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamalta pilaantumiselta 17 päivänä joulukuuta 1979 annetun neuvoston direktiivin 80/68/ETY (EYVL 1980, L 20, s. 43)

— teollisuuslaitosten aiheuttaman ilman pilaantumisen estämisestä 28 päivänä kesäkuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/360/ETY (EYVL L 188, s. 20) ja

— tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 27 päivänä kesäkuuta 1985 annetun neuvoston direktiivin 85/337/ETY (EYVL L 175, s. 40)

täydellisen täytäntöönpanon edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, se ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 189 artiklan (josta on tullut EY 249 artikla) ja direktiivin 75/442/ETY 9 artiklan, direktiivin 76/464/ETY 3, 4, 5 ja 7 artiklan, direktiivin 80/68/ETY 3, 4, 5, 7 ja 10 artiklan, direktiivin 84/360/ETY 3, 4, 9 ja 10 artiklan sekä direktiivin 85/337/ETY 2 ja 8 artiklan mukaisia velvoitteitaan,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. Gulmann sekä tuomarit J.-P. Puissochet ja J. N. Cunha Rodrigues (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: J. Mischo,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 8.3.2001 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY 226 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 9.6.2000 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että koska Belgian kuningaskunta ei ole antanut

— jätteistä 15 päivänä heinäkuuta 1975 annetun neuvoston direktiivin 75/442/ETY (EYVL L 194, s. 39), sellaisena kuin se on muutettuna 18.3.1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/156/ETY (EYVL L 78, s. 32)

— tiettyjen yhteisön vesiympäristöön päästettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamasta pilaantumisesta 4 päivänä toukokuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 76/464/ETY (EYVL L 129, s. 23)

— pohjaveden suojelemisesta tiettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamalta pilaantumiselta 17 päivänä joulukuuta 1979 annetun neuvoston direktiivin 80/68/ETY (EYVL 1980, L 20, s. 43)

— teollisuuslaitosten aiheuttaman ilman pilaantumisen estämisestä 28 päivänä kesäkuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/360/ETY (EYVL L 188, s. 20) ja

— tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 27 päivänä kesäkuuta 1985 annetun neuvoston direktiivin 85/337/ETY (EYVL L 175, s. 40)

täydellisen täytäntöönpanon edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, se ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 189 artiklan (josta on tullut EY 249 artikla) ja direktiivin 75/442/ETY 9 artiklan, direktiivin 76/464/ETY 3, 4, 5 ja 7 artiklan, direktiivin 80/68/ETY 3, 4, 5, 7 ja 10 artiklan, direktiivin 84/360/ETY 3, 4, 9 ja 10 artiklan sekä direktiivin 85/337/ETY 2 ja 8 artiklan mukaisia velvoitteitaan.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Direktiiveissä 75/442/ETY, 76/464/ETY, 80/68/ETY ja 84/360/ETY velvoitetaan jäsenvaltiot toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että niissä säännellyn toiminnan tai rakentamisen edellytykseksi asetetaan ennakkoluvan saaminen.

3 Direktiivin 85/337/ETY 2 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ennen luvan myöntämistä arvioidaan sellaisten hankkeiden vaikutukset, joilla voi olla merkittäviä ympäristövaikutuksia.

4 Direktiivien 75/442/ETY, 76/464/ETY, 80/68/ETY, 84/360/ETY ja 85/337/ETY täytäntöönpanemiseksi säädetyssä Belgian lainsäädännössä asetettiin luvan hakemista koskeva velvollisuus. Tietyissä kyseisistä säännöksistä, erityisesti Flanderin ja Vallonian hallintoalueiden lainsäädännössä olevissa säännöksissä säädetään luvan hiljaisesta myöntämisestä ja epäämisestä.

5 Jos toimivaltainen viranomainen ei nimittäin ota ensimmäisessä käsittelyvaiheessa kantaa hakemukseen, lupa katsotaan evätyksi. Sitä vastoin jos toimivaltainen viranomainen ei muutoksenhakuasteessa ota kantaa valitukseen säädetyssä määräajassa, lupa katsotaan myönnetyksi. Tällaisesta järjestelmästä on säädetty Flanderin hallintoalueen hallituksen 6.2.1991 antaman päätöksen, jolla vahvistetaan ympäristölupaa koskeva asetus (Belgisch Staatsblad 26.6.1991, s. 14269), 34—42 §:ssä ja 49—55 §:ssä, ja Vallonian alueneuvoston 27.6.1996 jätteistä antaman asetuksen (Moniteur belge 2.8.1996, s. 20685) 11 §:ssä.

Oikeudenkäyntiä edeltävä menettely

6 Koska komissio katsoi, että Belgian kuningaskunta ei ollut pannut direktiivejä 75/442/ETY, 76/464/ETY, 80/68/ETY, 84/360/ETY ja 85/337/ETY asianmukaisesti täytäntöön, se kehotti 6.7.1998 päivätyllä kirjeellä kyseistä jäsenvaltiota esittämään huomautuksensa perustamissopimuksessa määrätyn jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn mukaisesti.

7 Koska mainittuun kirjeeseen ei vastattu, komissio lähetti 18.12.1998 Belgian kuningaskunnalle perustellun lausunnon.

8 Komissio sai 6.1.1999 Belgian viranomaisilta kirjeen, jonka liitteenä oli Flanderin hallituksen 8.12.1998 päivätty kirje. Flanderin viranomaiset esittivät komission 6.7.1998 pyytämiä huomautuksia ja totesivat muun muassa, että hiljaisen luvan soveltamisala oli rajallinen ja että hiljaisia lupia oli myönnetty ainoastaan vähäinen määrä. Flanderin hallitus totesi lisäksi, että kaikki toimivaltaiset viranomaiset ja asianomaiset neuvoa-antavat elimet tuntevat hyvin päätöksen tekemättä jättämisen seuraukset, joten ne valvovat aina, että kukin lupahakemus tutkitaan tarkasti.

9 Komissio sai 15.3.1999 Flanderin hallituksen vastauksen perusteltuun lausuntoon; vastauksessa esitettiin samat seikat kuin 8.12.1998 päivätyssä kirjeessä. Flanderin hallitus totesi kuitenkin lisäksi, että hiljainen lupa ei merkitse passiivista arviointia tai toimivaltaisen viranomaisen laiminlyöntiä, koska kukin lupahakemus tutkitaan tapauskohtaisesti.

10 Koska komissio katsoi, että Belgian kuningaskunta ei ollut toteuttanut kaikkia perustellun lausunnon noudattamisen edellyttämiä toimenpiteitä, se päätti nostaa käsiteltävänä olevan kanteen.

Pääasia

11 Komissio väittää, että yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, että hiljaisiin lupiin perustuva menettely on yhteensopimaton direktiivin edellytysten kanssa (asia C-360/87, komissio v. Italia, tuomio 28.2.1991, Kok. 1991, s. I-791, 31 kohta). Tätä oikeuskäytäntöä voidaan komission mukaan soveltaa myös direktiiveissä 75/442/ETY, 76/464/ETY, 84/360/ETY ja 85/337/ETY tarkoitettuihin lupiin.

12 Tämän tuomion 5 kohdassa kuvailtu hiljaista lupaa koskeva menettely on komission mukaan näin ollen ristiriidassa kyseisten direktiivien säännösten kanssa.

13 Belgian kuningaskunta ei riitauta sitä laiminlyöntiä, josta sitä arvostellaan, vaan tyytyy puolustuksessaan toteamaan, että Flanderin hallitus on parhaillaan laatimassa asiaa koskevaa asetusehdotusta ja että Vallonian alueneuvosto on hyväksynyt tältä osin kaksi alustavaa asetusluonnosta sekä useita 11.3.1999 ympäristöluvasta annettua asetusta (Moniteur belge, 8.6.1999, s. 21101) koskevia täytäntöönpanotoimenpiteitä.

14 Tältä osin on muistutettava, että yhteisöjen tuomioistuin on direktiivin 80/68/ETY osalta todennut, että "direktiivissä edellytetään aina, että kunkin tutkimuksen jälkeen ja tutkimuksen tulokset huomioon ottaen tehdään nimenomainen luvan epäävä tai sen myöntävä päätös" (asia C-131/88, komissio v. Saksa, tuomio 28.2.1991, Kok. 1991, s. I-825, 38 kohta).

15 Kuten asiassa C-287/98, Linster ym., 19.9.2000 annetun tuomion (Kok. 2000, s. I-6917) 52 kohdassa muistutetaan, direktiivin 85/337/ETY päätavoite "on se, että ennen luvan myöntämistä arvioidaan niiden hankkeiden vaikutukset, joilla etenkin laatunsa, kokonsa tai sijaintinsa vuoksi todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia".

16 Tästä oikeuskäytännöstä ilmenee, että hiljainen lupa on ristiriidassa käsiteltävänä olevassa kanteessa tarkoitettujen direktiivien edellytysten kanssa, koska direktiiveissä 75/442/ETY, 76/464/ETY, 80/68/ETY ja 84/360/ETY säädetään ennakkolupaa koskevista menettelyistä ja direktiivissä 85/337/ETY luvan myöntämistä edeltävistä arviointimenettelyistä. Kansalliset viranomaiset ovat näin ollen kunkin direktiivin nojalla velvollisia tutkimaan kaikki esitetyt lupahakemukset tapauskohtaisesti.

17 Sellaisten täytäntöönpanoa koskevien lisätoimenpiteiden osalta, joita Flanderin ja Vallonian hallintoalueiden on väitetty toteuttavan, on muistutettava, että perustamissopimuksen 189 artiklan kolmannen kohdan mukaan direktiivit velvoittavat jäsenvaltioita saavutettavaan tulokseen nähden. Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tämä velvoite sisältää sen, että direktiivissä asetettuja määräaikoja on noudatettava (ks. muun muassa asia 10/76, komissio v. Italia, tuomio 22.9.1976, Kok. 1976, s. 1359, 11 ja 12 kohta ja asia C-176/00, komissio v. Kreikka, tuomio 8.3.2001, 7 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

18 Näin ollen on todettava, että koska Belgian kuningaskunta ei ole antanut direktiivien 75/442/ETY, 76/464/ETY, 80/68/ETY, 84/360/ETY ja 85/337/ETY täydellisen täytäntöönpanon edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, se on jättänyt noudattamatta direktiivin 75/442/ETY 9 artiklan, direktiivin 76/464/ETY 3, 4, 5 ja 7 artiklan, direktiivin 80/68/ETY 3, 4, 5, 7 ja 10 artiklan, direktiivin 84/360/ETY 3, 4, 9 ja 10 artiklan ja direktiivin 85/337/ETY 2 ja 8 artiklan mukaisia velvoitteitaan.

Oikeudenkäyntikulut

19 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista ja Belgian kuningaskunta on hävinnyt asian, viimeksi mainittu on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Koska Belgian kuningaskunta ei ole antanut

— jätteistä 15 päivänä heinäkuuta 1975 annetun neuvoston direktiivin 75/442/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 18.3.1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/156/ETY

— tiettyjen yhteisön vesiympäristöön päästettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamasta pilaantumisesta 4 päivänä toukokuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 76/464/ETY

— pohjaveden suojelemisesta tiettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamalta pilaantumiselta 17 päivänä joulukuuta 1979 annetun neuvoston direktiivin 80/68/ETY

— teollisuuslaitosten aiheuttaman ilman pilaantumisen estämisestä 28 päivänä kesäkuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/360/ETY ja

— tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 27 päivänä kesäkuuta 1985 annetun neuvoston direktiivin 85/337/ETY

täydellisen täytäntöönpanon edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, se ei ole noudattanut direktiivin 75/442/ETY 9 artiklan, direktiivin 76/464/ETY 3, 4, 5 ja 7 artiklan, direktiivin 80/68/ETY 3, 4, 5, 7 ja 10 artiklan, direktiivin 84/360/ETY 3, 4, 9 ja 10 artiklan sekä direktiivin 85/337/ETY 2 ja 8 artiklan mukaisia velvoitteitaan.

2) Belgian kuningaskunta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Gulmann Puissochet Cunha Rodrigues

Julistettiin Luxemburgissa 14 päivänä kesäkuuta 2001.

R. Grass

kirjaaja

C. Gulmann

kolmannen jaoston puheenjohtaja